

# Наука-влада-бізнес-медіа — об'єднання задля успіху



Сучасні економічні реалії спонукають до пошуку зовсім нових, можливо, з традиційної точки зору, нереальних рішень виходу економіки України з кризового стану, який поглиблюється з кожним днем. Хоч деякі економісти вважають, що криза у нас ще попереду, але її дихання вже відчув кожен.

подавати актуальну, достовірну, своєчасну інформацію та пропагувати новітні технології, щоб призвичаїти до них суспільство, адже часто нові прогресивні дії господарників, науковців чи влади сприймаються громадою негативно.

В рамках конференції провели семінар на актуальну тему: «Інвестиційна діяльність підприємств в умовах рецесії», під час якого розгорнулася дискусія про економічні аспекти відновлювальних джерел енергії, проблеми «малої енергетики», використання робочої сили на підприємствах в умовах рецесії, особливості управління активами в умовах кризи, якість людського капіталу України і Польщі та їх конкурентоздатність у світовому розподілі праці, ефективність зон вільної торгівлі, як механізм подолання фінансової кризи.

Узагальнення результатів дискусії щодо перспектив розвитку менеджменту інноваційної діяльності регіону, удосконалення організаційно-економічних механізмів його становлення дало можливість виробити наступні висновки і рекомендації:

1. Теоретико-методологічні основи організації менеджменту інноваційної діяльності в умовах ринкової трансформації свідчить про необхідність системного удосконалення підходів до його організації як у державі загалом, так регіонах зокрема.

2. Реформування вітчизняної сфери інноваційної діяльності підтверджує доцільність застосовувати в Україні світовий досвід у цій сфері діяльності.

3. Рекомендувати регіональним органам управління повсякчас сприяти пріоритетному розви-

тку впровадженню досягнень науки і техніки, НТП в рамках реалізації Програми розвитку інноваційної діяльності в Україні.

4. Впровадження економічних механізмів зацікавленості розвитку інноваційної діяльності повинні вирішуватися комплексно, виходячи зі специфічних особливостей розвитку регіону. Виходячи з цих міркувань, слід створити регіональну та центральну ради з розвитку менеджменту інноваційної діяльності, рішення якої повинні мати в регіонах вагу рішень Уряду.

5. Орієнтувати державну політику на сприяння розвитку інноваційної діяльності у контексті вступу України до Європейського союзу, що збільшить інвестиційну привабливість інноваційних проектів та допоможе економіці країни у стислі строки вийти із кризового стану.

6. Розвиток ринкових відносин в Україні на сучасному етапі створює реальні передумови для набуття менеджменту інноваційної діяльності оптимальної функціонально-організаційної структури.

7. Установам, підприємствам та організаціям, що безпосередньо здійснюють управління інноваційною діяльністю, у своїй діяльності доцільно перейти від прямого адміністрування до економічного впливу на регіональний інноваційний процес.

8. Подальша трансформація інноваційних процесів у руках держави дозволить перевести їх управління на якісно нову основу — «електронну нервову систему» — та здійснити на світових інноваційних ринках ефективну промоцію регіональному інноваційному продукту завдяки мережі Інтернет.

Втілення в життя усіх означен-

них рекомендацій, стратегій та програм залежить від ініціативи, професіоналізму працівників органів державного управління та органів місцевого самоврядування, науковців та практиків. Запропоновані у дискусіях економічні механізми становлення менеджменту інноваційної діяльності, практична реалізація висновків і рекомендацій створюють необхідні умови ефективного господарювання як на рівні регіонів, так і окремих підприємств.

Зрозуміло, що криза, яка виникла сьогодні у світі, є не лише фінансова, а загальносистемна і спричинена вона двома факторами: вичерпністю ресурсів і переходом до нового Шостого технологічного укладу і відповідних вимог до людського капіталу. Суть цього нового укладу полягає у тому, що та держава, котра перша добереться до, наприклад, космічних джерел енергії чи віднайде технологічно революційні рішення в розв'язанні глобальних проблем людства (приміром, агросучасні технології в подоланні голоду), з іншими державами безкоштовно не поділиться.

У цій гонці на виживання головним є концентрація інтелектуального і ресурсного потенціалу країни. Тому від нас залежить чи буде Україна серед країн, котрі вироблятимуть, продаватимуть і відповідно — зароблятимуть, чи опиниться на задвірках цивілізації з простягнутою рукою. І від кожного з нас залежить, якими спеціалістами будемо ми і наші учні: конкурентоспроможними у високоінтелектуальній і престижній праці чи сучасними рабами низькокваліфікованих професій.

Ольга БОРИК

## Україна: ринок збуту неякісних товарів чи рівноправний партнер в СОТ?

16 травня 2008 року Україна стала 152-м членом Світової організації торгівлі (СОТ). З цієї радісної, на перший погляд, дати пройшло вже більше, ніж півроку. Що ж отримала безпосередньо українська економіка від торгівлі за правилами СОТ?

Ось тут думки фахівців розходяться. Одні вважають, що суттєвих змін не відбулося, оскільки Україна протягом 10 років при здійсненні зовнішньоекономічної торгівлі, навіть не будучи членом СОТ, дотримувалася її правил. Інші вказують на позитивний ефект членства, оскільки на український ринок потрапляють якісніші іноземні товари, до того ж за нижчою ціною, також збільшується асортимент доступних товарів, від чого виграє пересічний споживач. Підприємства ж отримують вільний доступ до закордонних джерел сировини. Та й підготовка до вступу і саме перебування в СОТ має наслідком приведення національного законодавства (зокрема у сфері оподаткування, митного регулювання, стандартизації та сертифікації, регулювання сфери послуг, конкурентної політики, охорони інтелектуальної власності) у відповідність до норм і правил цієї світової організації. Підвищення прозорості державної політики, усунення значної кількості персональних преференцій сприяє звільненню торгівлі від адміністративного тиску та водночас усуне потребу надмірного лобювання корпоративних інтересів у парламенті та уряді. І це є важливою передумо-

вою для ефективнішої боротьби з корупцією.

Світова фінансова криза має загальносистемний характер, і окремим країнам буде важко її подолати та впоратися з її наслідками. Можливість мінімізації її негативних впливів є у потужних країнах та регіональних об'єднань. Регіональна економічна інтеграція відбувається шляхом об'єднання країн в рамках зон вільної торгівлі та регіональних торговельних угод або митних союзів, пропонуючи пільговий торговельний доступ членів до взаємних ринків. У новій базі даних СОТ з регіональних торговельних угод міститься інформація про 14 торговельних угод за участю України — 12 двосторонніх про вільну торгівлю з країнами СНД і Македонією та 2 багатосторонні в межах СНД і з Білоруссю, Казахстаном та РФ. Незабаром очікується підписання угоди про вільну торгівлю з Сингапуром, яка вже нотифікована в СОТ.

Проте при детальному розгляді торговельного балансу з цими країнами стає очевидним прикра тенденція: двосторонній обіг між країнами зростає на фоні паралельного збільшення імпорту країни-партнера і зменшення експорту. Так, наприклад, український експорт значно перевищує

пакистанський імпорт — на 148,3 млн. доларів. Водночас, за даними Держкомстату, імпорт товарів з Пакистану за 11 місяців 2008 року майже подвоївся, а наш експорт дещо скоротився. У 2008 році японський імпорт в рамках співпраці подвоївся і сягнув майже 2,5 млрд. доларів. Щоправда, негативний торговельний баланс (зменшення українського експорту) за рік також подвоївся і сягнув майже 2,5 млрд. доларів. Простішими словами можна сказати, що за таких умов Україна перетворюється на ще один ринок збуту закордонних товарів. Часто такі товари є низькоякісними і не відповідають українським стандартам та вимогам якості, українські ж товари-аналоги високої якості експортують в інші країни. Нас не розглядають як рівноправних партнерів, а як тих, на кому можна заробити. Це пояснюється не достатньо продуманою підготовкою країни до вступу.

На відміну від Росії, в Україні не проводився конкурс на підготовку незалежного дослідження цієї проблеми. Уряд не проводить належним чином консультацій з питань формування умов вступу до СОТ з представниками вітчизняного бізнесу; до цієї роботи на систематичній основі не залучалися науковці. В тій же Росії, навпаки, лише

протягом 2001 р. Міністерство економічного розвитку та торгівлі РФ провело понад 260 зустрічей з різними спілками та об'єднаннями виробників, на яких обговорювалися позиції Росії на переговорах з приєднання до СОТ. Можливо на момент підписання угоди умови і були вигідні для України, проте в час кризи ці переваги нівелюються, а проблеми тільки загострюються.

Згідно з даними СОТ, Україна є лідером по проведенню антидемпінгових розслідувань, що свідчить про бажання закордонних корпорацій проникнути на наш ринок і витіснити національних виробників дешевшими цінами на аналогічну продукцію, що є протизаконним. Порушення правил торгівлі, задекларованих СОТ, такими великими державами, як Великобританія чи США, замовчується або не піддається значному розголосу. Протилежним є ставлення до України. Складається враження про проведення дискримінаційної політики проти українських виробників, особливо харчової промисловості.

Вже будучи повноправним членом СОТ, наша держава продовжує поводити себе невпевнено. Україні слід не тільки приєднатися до переговорного процесу про вступ у СОТ тих чи інших країн, а й робити певні дії стосовно держав, які запроваджують обмеження на постачання української продукції. Якщо проти наших товарів застосовують певні обмежувальні захо-

ди, наші товаровиробники, асоціації товаровиробників, експортерів мають відстежити цю ситуацію і, згідно з процедурою, звернутися до штаб-квартири СОТ для того, щоб та чи інша країна припинила так діяти або була покарана. Повною мірою скористатися потенціалом членства в СОТ нам заважають, зокрема, дві обставини. По-перше, відчутну частину обмежень на постачання української продукції запроваджує не член СОТ, а один з наших найбільших торговельних партнерів — Росія. По-друге, країни СОТ підступно «обмежують» Україну переважно в рамках правил СОТ і не залишають нам можливості вимагати, щоб вони «припинили так діяти або були покарані». Асоціації ж українських товаровиробників інколи змушені відстежувати дії власного уряду, який порушує норми СОТ.

Завдання України в Світової організації торгівлі очевидне — підняти свою економічну силу. Як з цим справитись — завдання самої України та її влади. Всі передумови для цього є, поки ще не пізно. Лиш не спати і захоплювати найширший асортимент товарів і послуг, сміливо їх пропонуючи світовому ринку. Внутрішню ж варто стежити, щоб бізнесмени не повивозили, без оглядки від щастя торгувати вільно, все що можна з України.

Надія ГОРИШНА